

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3956/2023
29.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирјана Ћирковић Мидић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3154/23 од 03.08.2023. године, у седници одржаној 29.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3154/23 од 03.08.2023. године тако што се одбија као неоснована жалба тужене и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П1 1442/22 од 12.10.2022. године, а одбија захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 104.550,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1442/22 од 12.10.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му за период од 10.11.2014. до 10.11.2017. године исплати на име неисплаћених накнада по основу теретноског додатка појединачне месечне новчане износе са законском затезном каматом од доспелости сваког тог износа до исплате, како је ближе одређено у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 174.278,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3154/23 од 03.08.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде штете по основу теретноског додатка за период од 10.11.2014. до 10.11.2017. године исплати појединачне месечне новчане износе са законском затезном каматом од доспелости сваког тог износа до исплате, како је ближе одређено у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде тако што је одбијен захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 174.278,00 динара и обавезана тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка пред првостепеним судом у износу од 160.775,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, позивајући се на чланове 403. и 404. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП и нашао да је ревизија дозвољена, али да није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у утуженом периоду био у радном односу код тужене и обављао је послове полицијског службеника – припадника Одред жандармерије Београд у Копненој зони безбедности по налогу овлашћеног лица. Тужена није исплатила тужиоцу накнаду за рад и боравак на терену. На основу налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке утврђен је теренски додаток у висини од 3% просечне месечне зараде запосленог у привреди РС за сваки дан боравка тужиоца као полицијског службеника на терену (укупно 186 дана), према критеријумима из члана 39. Посебног колективног уговора за државне органе („Службени гласник РС“ бр. 25/15), што за утужени период износи укупно 285.500,70 динара.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев сматрајући да тужилац основано потражује исплату увећане плате по основу трошкова рада и боравка на терену, јер је у утуженом периоду неспорно обављао дужности у Копненој зони безбедности по налогу овлашћеног лица, примењујући одредбе Закона о полицији и Посебног колективног уговора за полицијске службеника, које су биле у примени у спорном периоду, члана 43. став 1. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 98/07... 84/15) и члана 39. Посебног колективног уговора за државне органе („Службени гласник РС“, бр. 25/2015). Становиште првостепеног суда је без значаја то што се тужилац пре подношења тужбе у овој

парници није обраћао туженој ради исплате предметне накнаде и што није водио управни спор.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев налазећи да о накнади трошкова рада и боравка на терену не одлучује суд, већ руководиоца државног органа у управном поступку. Како се тужилац писаним путем није обратио руководиоцу органа ради остваривања тог права, закључак тог суда је да не може са успехом остварити право на исплату назначених трошкова у судском поступку, позивајући се на члан 140. Закона о државним службеницима и Закон о управним споровима.

По оцени Врховног касационог суда, другостепена пресуда донета је погрешном применом материјалног права.

Према одредбама чланова 43. став 1. и 44. став 1. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр.86/2007, 93/2007, 98/2007, 84/2014 и 84/15), рад на терену јесте рад који се по природи посла врши изван службених просторија, а на који се државни службеник или намештеник, по налогу овлашћеног лица, упућује да изврши службени посао и исплаћује се накнада трошкова рада и боравка на терену (теренски додатак) у висини од 3% просечне зараде запосленог у Републици Србији, према последњем објављеном податку Републичког органа надлежног за статистику.

Посебним колективним уговором за полицијске службенике („Службени гласник РС“ бр.18/2011 и 46/2014) уговорено је право запосленог на накнаду трошкова рада и боравка на терену (члан 33.), а одредбом члана 47. Посебног колективног уговора за полицијске службенике („Службени гласник РС“, бр. 70/2015) предвиђено је да се на права и обавезе полицијских службеника када је то за њих повољније примењују одредбе Посебног колективног уговора за државне органе.

Према одредби члана 39. Посебног колективног уговора за државне органе („Службени гласник РС“, бр. 25/2015) запослени има право на накнаду трошкова рада и боравка на терену (теренски додатак) који износи 3% просечне месечне зараде запосленог у привреди Републике Србије према последњем коначном објављеном податку Републичког органа надлежног за послове статистике на дан исплате, а све у вези члана 17. Закона о државним сужбеницима („Службени гласник РС“ бр.79/2005...157/2020). У складу са одредбом члана 256. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05), општи, посебни колективни уговори и колективни уговори код послодавца примењују се непосредно и обавезују све послодавце који су у време закључења колективног уговора били учесници колективног преговарања.

У конкретном случају, предмет тужбеног захтева је накнада трошкова за боравак на терену – теренског додатка у висини 3% просечне месечне зараде

запосленог (у привреди) РС за сваки дан боравка тужиоца као полицијског службеника на терену за период од 10.11.2014. до 10.11.2017. године. Утврђено је да тужиоцу као припаднику жандармерије у спорном периоду није исплаћиван теренски додатак као накнада за рад и боравак на терену и ова накнада му основано припада на основу члана 147б раније важећег Закона о полицији („Сл. гласник РС“, бр.101/05...64/2015) и члана 47. став 2. Посебног колективног уговора за полицијске службенике („Сл. гласник РС“, бр.22/15 који је ступио на снагу 07.03.2015. године, са Анексом објављеним у „Сл. гласнику РС“, бр.70/15 који је ступио на снагу 20.08.2015. године) у висини одређеној према члану 39. Посебног колективног уговора за државне органе („Сл. гласник РС“ бр.25/15...50/15) и члану 44. став 1. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Сл. гласник РС“, бр.98/07, 84/15), који прописи се до 05.02.2016. године као дана ступања на снагу важећег Закона о полицији („Сл. гласник РС“ бр.6/16 са изменама) примењују сходно члану 169. ранијег закона, а за период после тога на основу члана 188. у вези члана 250. важећег закона, као и наведена Уредба и Посебни колективни уговор за државне органе.

Како је предмет парнице имовинскоправни захтев ради накнаде штете на име неисплаћеног теренског додатка реализованог фактичким радом изван службених просторија и боравком на терену по налогу овлашћеног лица и према дневном распореду рада, то су се стекли услови за исплату накнаде трошкова по наведеном основу, како то правилно закључује првостепени суд. Тужени послодавац је у обавези да непосредно примењује посебан колективни уговор (важећи у спорном периоду) донет у складу са законом и одредбе Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника којим су предвиђени услови и параметри за одређивање висине тих трошкова, услед чега претходно обраћање послодавцу за остваривање тог права подношењем писаног захтева није услов за покретање судског поступка. Према томе, да ли ће руководиоци органа о том праву да одлучују посебним решењем за сваког запосленог појединачно (против код појединачног акта је дозвољена жалба у управном поступку и обезбеђена судска заштита у упоравном спору) није од утицаја на обавезу исплате накнаде теренског додатка, како је то правилно закључио првостепени суд.

Имајући у виду да је тужена својим неправилним радом (неисплаћивањем накнаде по основу теренског додатка у одређеном периоду) тужиоцу проузроковала штету, у обавези је да му ову штету накнади на основу чл. 154. став 1. и 172. став 1. Закона о облигационим односима и члана 164. Закона о раду.

Како је поводом ревизије тужиоца преиначена побиијана другостепена пресуда и одбијена жалба тужене, то је другостепена пресуда преиначена и у погледу одлуке о трошковима тако што је потврђена одлука о трошковима поступка из првостепене пресуде, а одбијен захтев тужене да јој се накнаде трошкови другостепеног поступка.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

Тужилац је успео у поступку по ревизији, па му на основу чланова 153. став 1., 154. и 163. став 2. ЗПП, припадају опредељени трошкови ревизијског поступка. Висина је одмерена на име тражених трошкова за састав ревизије од стране пуномоћника адвоката у износу од 27.000,00 динара, према важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник“ бр. 43/2023, која се примењује од 03.06.2023. године), као и на име судских такси за ревизију 31.020,00 динара и одлуку по ревизији 46.530,00 динара, одмерено према тарифном броју 1. и 2. таксене тарифе Закона о судским таксама („Службени гласник РС“ број 128/24...106/15).

На основу изнетог, Врховни суд је применом члана 165. став 2. ЗПП одлучио као у изреци.

Председник већа-судија,
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић